

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.,
negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.
Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilttéri közlemény
soronként 30 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Szerkesztőség: V., Klapka-útea 162. Telefon sz. 106.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal: III., Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.
hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó
felhasználások intézendők.

Nyilatkozat.

Úgy a budapesti rosszakaratúlag félrevezetett, — mint a helyi „Pestmegyei Hirlap”-ban — úgy látszik egészen egy forrásból származott — tendenciózus ferdtételekkel szemben a *Kecskeméti Szabadelvűpárt Vezérbizottsága* nagyságos *dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő úrnak teljes bizalmát fejezvé ki*, eddigi áldozatkész, hazafias s a szabadelvű eszmék védelmében kifejtett rokonszenves működéséért és buzgó munkásságáért őszinte köszönetét fejezi ki, kérvén őt, hogy mint eddig — úgy ezután is: úgy képviselői kötelezettségének teljesítése, mint a város érdekében nagy előzékenységgel és lelkiismeretességgel teljesített közbenjárásával városunk előhaladását elősegíteni sziveskedjék.

A nélkül, hogy a bosszúvágyától ösztönzött valótlan híreket korportálóval polémiába bocsátkoznánk, a közgyűlési tárgyalások korrektsége és a bizottsági közgyűlés méltóságának megóvása tekintetéből konstatáljuk, hogy *Pátkai Lajos bizottsági tag bárdolatlan bizalmatlansági indítványa csak szánakozó mosolyt kellett mindenfelől, úgy hogy az indítvány tárgyalásába a közgyűlés egyáltalán nem bocsátkozván — a fölött egyszerűen napi-*

rendre tért, a mint erről bárki a hitelesített közgyűlési jegyzőkönyvből meggyőződést szerezhet.

Napirendre tért pedig nemcsak azért, mert ily indítványokat a szervezeti szabályok megsértése nélkül a közgyűlés nem tárgyalhat, — hanem azért, mert *dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő úr mindnyájunk legjobb tudomása szerint nemcsak buzgón megfelel országgyűlési képviselői kötelezettségének, hanem városunk érdekeit is mindenkor szívén viseli*; ügyvédi működése elé pedig akadályokat gördíteni éppen nem szándékoznak, tudván azt, hogy mint a képviselők nagy része, úgy ő is, az ügyvédi teendők mellett, honatyi kötelezettségének is mindenkor megfelelni fog.

A midőn sajnálkozásunknak adunk kifejezést, hogy a fővárosi sajtó lelkiismeretlen tudósítók értesítésével oly gyakran félrevezettetik: mogbotránkunk azon, hogy a helyi sajtó egyik orgánuma, a mely a dolgok igaz volta, vagy valótlanágáról hivatalosan is könnyen meggyőződhet, valótlan híreket oly kommentárral kíséri, mely vagy a fölületes könnyelműség, vagy a szándékos rosszakarat bélyegét hordja magán.

Kecskemét, 1897. június 10.

A Kecskeméti Szabadelvűpárt Vezérbizottsága.

A város szabályozása.

Dalotti Ödön tanár úrnak a „K. L.” mult számában igazi melegséggel és érdeklődéssel irt cikkére reflektálva, kívánok e fenti czímen egy pár véleményyt kockáztatni a városnak tervbe vett szabályozásáról.

Azt hiszem, mindenki, a kiben a legkevesebb szépérzet van s a kire a város fejlődésének helyes irányítása kellemesen hat, szives örömmel üdvözli a törvényhatósági bizottsági közgyűlés azon elhatározását, hogy a város általános szabályozási terve mielőbb létesíttessék.

Nagy munka ez, nagy tanulmányt, széles látókört és utánjárást igényel, mert az adott viszonyokkal bizonyára számolni kell; a már meglevő főbb monumentális alkotásokat, a város fejlődési irányait, a főközlekedési vonalakat mindenestre első sorban kell, a terv megalkotásánál figyelembe venni.

Éppen ezért nem is képzelünk mi mértanilag szabályos alakra rajzolt tervet, hol vagy a parallel, vagy a legyező irány legyen az uralkodó; hanem igen is a jelenlegi állapotokból kiindulva, érvényesüljön az általános szabályozási tervnél mindaz, a mit úgy a helyi viszonyok, mint a már meglevő marandóbb épületek s a víz-lefolyás és csatornázás minél helyesebb megoldásának a közönség érdeke czélirányossági szempontból javálnak.

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Marianne.

Szép volt, fiatal és özvegy.

Férje halála után falusi kastélyába vonult vissza. Nem fájdalom űzte a magányba, hiszen soha sem szerette azt a kedves, előzékeny öreg urat, ki őt óriási vagyonának általános örökösévé tette; ragaszkodott hozzá, mint valami jó baráthoz s a józan gondolkodású aggyastyán beérte ezzel. Elégedett volt élte alkonyán, melyet mint mondá: „Bearanyozott az ő egyetlen, kedves gyermeke”, dédelgetett felesége: Marianne.

Elmúlt a gyászév s a fiatal nő forró vére követelni kezdte jogait: élni akart, szeretve és boldog ohajtott lenni...

Az ódon kastély néma termeit csakhamar különböző ünnepélyek töltötték meg zajjal és vjgsággal. A szomszéd nagybirtokosok: az örökké viradó büszke dzsentry-sarjak és a mágnások egy része, — mert a megye conservatívabb és döllyfőbb főurai az öreg Barkányi báró halála után teljesen szakítottak a fiatal özvegygyel és megtagadták a mesailance által körükbe tolakodott polgárból — továbbá a faluban unatkozó huszárezred tisztikara képezték a mogorva falak állandó vendégeit

A „rejtelmes szfinksz”, mert így hivta egymás között a garnison a szép özvegyet, végre megnyitotta tehát a halálosan unatkozó hadfiak előtt termeit: a mit epedve várt az öreg, biczegő ezredestől kezdve le a legifjabb tiszthelyettesig mindenki. S nem egy búzavi-

rág színű atilla aranysujtása alatt keltek föl a legesodásabb, rózsás remények és álmok, melyek mind a bájos Marianne rokonszenves egyéniségéhez fűződtek.

Az előkelő, nagyúri nonchalence, melylyel a szép asszony bókjaikat és udvarlásukat fogadta, nem egyet hűtött le közülök s nem egyet tüzelt még lángolobb szenvedélyre. A versengő fiatal emberek közül hármat tüntetett ki többé-kevésbé, u. m: Bardosi Muki birtokos szomszédját, kivel együtt vadászgattak; Herman von Auersbach főhadnagyot, az ezred legjobb lovasát s az alig 22 éves Csetényi gróft, a kit majdnem örületbe ejtett szivtelen, kaczer modorával, pedig talán az ő ábrándos, okos szemei tették a legmélyebb benyomást a szorosán vett intellektualitástól ment Marianne érzelmes lényére.

De vonzalmát, mely a fejlődés állapotában volt, semmivel sem árulta el, mivel ő is, mind mindenki, gyermeknek tartotta az ifjút.

Korán ébredt. Türelmetlenül járt fel s alá a tölgyfával burkolt étteremben, melyet a derengő hajnal miatt lámpák világítottak meg. Az asztalon félig elköltött reggeli, értékes ezüst szamovár foglalt helyet s közelében hetyke kis tollas kalap, kesztyű és egy könnyű női vadászfegyver hevert költőinek mondható rendetlenségben.

Kicsiny, magasszárú csizmájában, meleg teveszőr ruhájában, mely csak sejtette, de el nem árulta idomainak kábitó szépségét, Dianna istennő megtestesült, modern alakja volt.

Látható izgatottsággal várt valakit.

A mult századbeli ingaóra a hatalmas márvány kandalló közelében sajtáságos érczes

kongással ütötte el éppen a 6 órát, midőn feltárult az ajtó szárnya és lihegve rohant be rajta Muki úr.

„Jó reggelt Istennő! Bocsánatot esdek késésemért”, mondá betanult páthoszszal, miközben a bárónó rózsás kacsóját iparkodott elkapni, hogy esókjainak özönével eláraszsza. Marianne ismervén udvarlójának eme kedves szokását, bő lengyel nadrágjának zsebébe csusztatá kezeit, útját szegvén ez által a bizalmaskodásnak, melyre Muki úr, mint bizalmas vadászezimbora, jogot formált.

„Induljunk”, szóló kedvetlenül az asszony, „nem szeretem az érzelgős jeleneteket.”

Lementek a terasz kényelmes márvány lépcsőin, áthaladtak a parkon s már a szántóföldeken hatoltak át az erdő felé s Muki úr még mindig esőkönnyösen hallgatott. A bárónó esodálkozott az előtte megfoghatatlan, különös eseményen, mivel jól ismerte kísérője léha bőbeszédűségét, de a csöndet ő sem zavarta meg s így szótlanul haladtak egymás mellett a rögös úton a bükkök sötét árnyában. Marianne ruganyosan lépkedett; mohón szívta be az üde levegőt és látszólag a természet szépségeiben gyönyörködött.

Elragadó szép is volt az őszi reggel. A fák nagyobb része még smaragd zöld színben pompázott, csak itt-ott hullajtá el egy korán hervadó fa sárgás-vörösbe játszó leveleit...

A háttérben levő hegyek elmosódó kékje, a fenyők haragos zöldje; az oldalt elterülő tó fodros hullámai, melyek a felkelő nap gyengén világító rózsás fényét tükrözték vissza; az andalító csend, melybe harmonikusan olvadt bele a sás és nád monoton zuga, oly egyöntetű egészet képezett, hogy

Igy tehát forgalom szempontjából a Nagy-Vásári-útczát egy egyenes vonallal kellene összekötni a vasúttal; az V-ik tizeden át így nyitott széles utca végére képzelem én a vasútállomás építését, míg a mostani épület hivatalok és tisztviselői lakásoknak használnák föl.

Mert tisztában van mindenki azzal, hogy fejlődő vasúthálózatunkat ha központosítjuk, úgy a jelenlegi állomás szűk, melyen a vonatok kényelmesen nem közlekedhetnek, csatlakozásra nincs elég hely, sőt a tolatások alkalmával most is akadályok tapasztalhatók. Maga az állomásépület, bár némiképp kibővült, szintén kicsiny a közönség befogadására, a melyen csak egy nagyobb, a nagy forgalomnak megfelelő épület építésével lehet segíteni.

Ennek az épületnek helye pedig másutt nem lehet, mint a nyitandó új vasút-útcza végén.

A másik nagy közlekedési vonalat, a Nagy-Csongrádi és Jókai-útczát az Aradi-útczával kombinálva kell tervbe venni.

A Mezei-útcza a Kozma-féle telek lerombolásával a Széchényi útczában nyer természetes folytatást; a Széchényi-útczát tehát okvetlenül meg kell nyitni a szőlőkig.

Ezzel nemcsak a Zsák-útczává tett teret szabályozzuk, hanem a tervbe vett tisztviselőtelep létesítésének helyét is meghatároztuk.

Mert mi a tisztviselő-telepet csak a görög temető mellett levő magas területen képzeljük, melyet nemcsak a város központjához való közelsége, hanem különösen a környező vidék egészséges volta is leginkább ajánl.

A tisztviselő-telep létesítése, úgy látszik, jó úton halad, a mozgalom élén társadalmunknak oly kiváló buzgó tagjai állnak, a kiknek úgy személyiségük, mint existenciájuk teljes biztosítékot nyujt ily nagyszabású mű létesítésére.

Azonban a telep létesítésénél okvetlenül kikötnénk: I, hogy a telkek leg-

alább 500 méter-négyzet nagyságúak legyenek, melyeken kényelmes lakóházak mellett, kellő nagyságú kertek nyujtsanak üdülést; 2-szor, hogy az emelendő épületek az építészeti technika s a modern berendezés oly vívmányait egyesítsék, melyek városunk fejlődésénél lehetőleg mintául szolgáljanak.

Végül forgalom tekintetében összhangba kellene hozni a Nagykőrösi-útczát a Halasi-útczával.

Ezek lehetnének a főbb vonalak, melyekből kiindulva, a többi ziges-zugos útczákat szabályozni kellene.

Lehet, hogy ezen ter. ekkel újat nem mondtam, de legalább igyekeztem az általános nézeteknek kifejezést adni, melyek városunk általános szépítését nagyban elősegítenék.

E helyen azonban nem hagyhatom említés nélkül, hogy várost szabályos, fával beültetett terek nélkül nem képzelem. Egy pár teret tehát okvetlenül kombinációba kell venni. Első sorban azonban a fő- vagy piac térnek szabályozásáról kell gondoskodni. Nem mondom azonnal, de bizonyára az igényeknek mindenirányú kifejlődésével uralkodóvá lett, az az eszme, hogy a Kaszinó és a r. kath. egyház bérháza a Kőrösi-útcza vonalának megfelelőleg levágassanak. A városházával szemben a reform. templom melletti bazárok és a barátok melletti boltok okvetlenül kisajátíttassanak. Igaz ugyan, hogy a reform. templom még így is összeszűkítené a tért, de ez a szép magánosan álló, puritán egyszerűségű templom, csak fokozná hatását e térnek. A barátok boltjait a reform. paplakkal egyenes vonalban kell csak levágni, a mely iránynak természetes folytatását az Adler- és Papp-féle házak lebontásával keletkezett vonal jelölné. A kollégium átellenében levő épületeket pedig főiskolával parallel egyenes vonalra kellene kihozni.

A város csatornázása, az egészségügy és modern építkezési szabályoknak megfelelő átalakítására vonatkozó nézeteimnek jövőben kívánok kifejezést adni, most ezen általános kérdések fejtegetésével csak hozzájárulni akartam azon vágyhoz, hogy Kecskemét város, a magyarság emez emporiuma, új köntösében az Alföld egyik legszebb városává fejlődjék ki.

Kerületi tornaverseny.

Az összes függőben levő tornaversenykérdések elintézését nyertek pünkösdkor. Francis Norbert tanker. kir. főigazgató és Kada Elek polgármester a legteljesebb egyetértésre jutottak. A tornaverseny napján, jun. 20-án, az összes intézkedéseket a tanker főigazgató, 19 én és 21-én pedig a polgármester veszi kezébe. Francis Norbert a kalocsai érettségi vizsgálatokról egyenesen Kecskemétre jön jun. 18-án.

*

A verseny a földmives iskola rétjén lesz, a hová egy különvonat $\frac{1}{2}$ -kor a nézőket, a másik pedig a versenyzőket viszi ki. A kivonulás jun. 20-án d. u. 2 órakor lesz a belső sétaterről a Nagykőrösi-útczán végig. A műkerten túl levő megállótól zenével vonul az ifjúság a versenytérig. Verseny után az ifjúság a városba tér vissza, a hol a város megvendégli őket. A műkerti ünnep s a tervezett táncvizigalom tehát elmarad.

*

A versenytér elkészítésében Kerekes Ferenc városi főmérnök fáradozik s oly ügyesen tervezte, hogy az maga is impozáns látványt fog nyujtani. Már ezért is érdemes lesz kimenni június 20-án, 1800 néző számára készülnek tribünök s egy hely ára 50 kr; belépti díjat nem szednek, hogy minél többen gyönyörködhesse a testedző sportmutatványokban. A különvonat személyenként 10 krért viszi ki a közönséget: Lesz künn bufet is.

*

Az érkező tanárok s a helyi bizottságok tiszteletére a város június 20-án este bankettet ad a Beretvásban. Így a tanárok 19-ére tervezett ismerkedési estélye elmarad, mert a kísérő tanárok az ifjúsággal étkeznek együtt.

Marianne, ki igazi költői kedély volt, gyönyörködve szemlélte környezetét.

Csak egy volt, mi izlését az eszményi összhangban zavarta s az Muki úr volt, ki feszes léptekkel, önhitt vonással ajka körül huzódott feléje, mindig közelebb s közelebb. Néhány köhintés után be is következett, a mitől a bárónő rettegett, t. i. Muki elkezdett ömlengeni: „Évek hosszú során át hiába kerestem azt a nőt, ki ábrándjaimnak tökéletesen megfelelt volna. Végre, úgy látszik, a sors megadta azt, a mit eddig ridegen megtagadott; vágyaim megtestesültek, a keresett ideál alakot öltött s én közel érzem a pillanatot, midőn boldogságom teljes léssen. Szívem érzéketlen volt eddig s hideg, mint az északsarki jég, de most, hogy megszólalt és érezni kezd . . .” itt egy leirhatatlan oldal pillantás következett, melynek komikus voltát a szép asszony is fölfogta. Hangos kacajban tört ki erre belőle az eddig visszafojtott jókedv.

A dallamos kacajás, mely másnak talán a mennyországot juttatta volna eszébe, Muki urat nem csak zavarta érzelmeinek tovább festésében, hanem mélyen meg is bántotta.

„Bárónő,” szólalt meg most hidegen, hangsúlyozva minden szót, „hogy nem szeret, mindig sejtettem, de hogy iránta érzett mély szerelmemet nevettségessé teszi, talán még sem érdemeltem meg?” „A mi útjaink elválnak ezentúl örökre” — most már a régi Bárdossy Muki beszélt belőle, a kifogyhatatlan társalgó és a bőbeszédűség mintaképe — „ezen szívem legszentebb érzelmeim elkövetett sértés után nem léphetem át többé háza küszöbét.” Hogy időt engedjen a bárónőnek gondolkozni a nagy veszteség fölött, melyet elmaradásával

okozni fog, nagyot sóhajtott, azután pedig resignálódva folytatta:

„Megalhat, hogy halálom lesz ez az elválás, de mit bánom . . ., hisz úgyis fájó lemondás és bánkódás lesz ezentúl éltém . . . Oh én balga! Rózsás ködfátyolon át láttam mindent, azt hittem, hogy a hetedik égben járok . . .” Itt elbotlott egy mohos gyökérben s egész impozáns hosszában dőlt végig a magányos erdei úton.

Marianne először is megijedt. Mintán azonban látta, hogy társa szerecsésen ejtette ki a töltött, vontesövű fegyvert kezéből, a nőknek tulajdonát képező nagyobb komikum érzeténél fogva természetesen ismét elvette magát, bármiképp is harapálta ajkait, hogy kitoró jókedvét elfojtsa.

„Látja kedves Bárdossy úr, így jár, a ki az égben szárnyal,” szölt gúnyosan a szépasszony. „Látom,” hangzott a földön elterülő Muki úr ezinikus válasza.

Kézzelelással kapaszkodott ezután a mostoha helyről és piszkos ruháját porolva sietett utolérni a nevelészes jelenet fölött még mindig mosolygó bárónőt.

Ezen kétségtelenül kedélyes intermezzóval az ügy látszólag el volt intézve köztük. S visszatértök alkalmával csak Muki megnyúlt, világfájdalmas arca és biczegő lába viselte magán az esemény: a kudarc, a mint azt dühösen elnevezte, nyomait.

Délután volt. A bárónő cigarettézve festetett egy csinos kis aquarelle-en, midőn valaki gyöngéden befogta ragyogó szemét.

„Mit gondol, ki az?” kérdé behizelgően a férfias hang tulajdonosa. A vér az arzába szökött, mikor az átható, édeskés illatot érezte,

melyet a szarvasbőr keztyű terjesztett . . . Tudta, hogy ki lehet, hisz elmélyedésében mintha hallotta is volna a sarkantyú halk pengését, melyet a vastag szmyrna nem tudott elfojtani, de ő azt hitte, hogy csak a vadászat fáradalmainál túlzott idegei úzik érzékeivel csalóka játékukat.

Összeszedve magát hamarosan, válaszolt a kérdésre: „Auersbach Hermann, huszár-főhadnagy, 185 centiméter magas, szőke, különös ismertető jelek: erős bajusz, kék szemek s a nőkkel szemben tolaikodó magaviselet.” Ez hatott. Alig mondta ki az utolsó szavakat, az erős kéz lehanyatlott s szeméi a főhadnagy szemrehányó pillantásaival találkoztak.

„Marianne, ön félre ért engem.” Oly olvadozva ejtette ki keresztnevét, hogy önkéntelenül is elpirult.

„Én, mint katona, szeretem az őszinteséget, kérem sziveskedjék meghallgatni mentességemet s azután ítélkezzen elhamarkodott lépésemet illetőleg.”

„Előre látom, hogy nevetni fog és hitetlenül rázza majd keces fejét, pedig úgy van, én a számtalan kalandon átment viveur, a híres nőcsábító, önnel szemben gyermeknek érzem magamat; félnék vagyok a nevelésességig, ha pedig magamra vonom valami csekélységért nehezteletését, kedvetlenül járok kelek s napokig illetem magamat a legkésőbb szemrehányásokkal.” Marianne előre hajította szépen ivelt nyakát s látható érdekléssel halgatta tovább.

A főhadnagy szeméi sovárologva nézték a vakító fehérsegű vállat, mely a kivágott ruha fodrai közül az asszony legkisebb mozdulatára is ki-ki bukkant.

a kijelölt négy vendéglőben. Verseny után alkalmasabb a közös találkozó.

*

A Kőrösi-útcza torkolatában emelendő diszkapu tervét Balló Emil főreáliskolai tanár elkészítette s a szerint állítja fel a mérnöki hivatal 19-én.

*

A katonai zenekar már június 19-dikén Kecskeméten lesz. Este a piac téren, 20-án este ugyanott ad térzenét s 21-én részt vesz a szikrai kirándulásban is.

*

A Szikrában, az alpári sik megtekintésére 21-én reggel megy ki különvonat az ifjakkal. Künn megebédelnék s zene és alkalmi beszédek, ének mellett szórakozhatnak. Elvezetik őket Alpárra is. Délután 3 órára ismét benn lesznek a kirándulók a városban, hogy a kora délutáni vonatokkal haza utazhassanak azok, a kiknek sietniük kell. E kirándulásban csak a versenyző ifjúság vehet részt.

*

A mármaros-szigeti ifjúság lemarad, mert 21-én megkezdődnek ott az érettségi vizsgálatok. A losonci tanítóképző növendékei pedig azért nem jöhettek, bár szerettek volna, mert tornatermük most épül s így nem gyakorolhatták magukat eléggé. De azért mégis lesznek közel 700-an a versenyen.

*

I. Részletes verseny szabályok.

a) V. és VI. osztályok futó-versenye. A versenynél használt jelvények színe sötét-vörös.

A futó-verseny pályájának hossza 150 méter. A versenyzők egy vonalból, féllábbal a vonalra lépve indulnak. A célzt egy, a pálya végén keresztben kifeszített kötél képezi. Az a versenyző a győztes, a ki ezt a szalagot mellkasával legelőször érinti. A ki versenytársát futásközben bármiként is akadályozza, az — habár elsőnek érkezett be — a díjazástól elesik.

b) VII. és VIII. osztályok futó-versenye. A szabályok ugyanazok, mint az V. és VI. osztályok futó-versenyénél, azzal a különbséggel, hogy a versenypálya hossza 200 méter és össze van kötve 70 cm. magas sővénygát akadálylyal. Az első gát az indulási helytől számítva 50 méter, a 2-ik akadály 100 méter és a 3-ik akadály 150 méter távolban van felállítva. Azon versenyző, ki a gátok mindegyikét át nem ugorja — a díjazástól elesik.

A versenybírák jelvénye szintén vörös.

2. V. és VII. osztályok távol-ugrása. A versenynél használt jelvények színe zöld.

Az ugrás ugródeszkáról történik. A neki futás és elugrás tetszés szerint végezhető. Mindegyik versenyző kétszer ugrik és a hosszabb ugrás számít. Elhibázott neki szaladás vagy leugráskor a hátraesés az ugrást érvénytelenné teszi, de az ugrása két ugrásba beszámítatik. Javítás nem engedhető meg. Az ugrás hosszát az ugródeszka élétől a hátrább álló sarok nyomáig számítja a versenybíró.

A versenybírák jelvénye szintén zöld.

3. VII. és VIII. osztályok súlydobása. A versenynél használt jelvények színe világos-vörös.

A vasgolyó súlya 7 kgrm. A súlydobás ugródeszkáról, lépőállásból felkézeltel történik. Nem érvényes a dobás, ha a dobó, a dobás után a deszkáról előre lépni vagy a földet kezével a deszka előtt megérinteni kénytelen, úgy szintén, ha az el dobásnál másik kezét is használja. A versenyzők egyszer a jobb s egyszer a balkézeltel dobnak. A két dobás összeredménye képezi az összehasonlítás tárgyát.

A dobás távolságát a versenybírósság akként állapítja meg, hogy a leesett golyó nyomának a deszka felé szélén át a deszka éléhez párhuzamos vonalat húz és a deszka élére a párhuzamos vonalig merőlegesen húzott vonal adja meg a dobás távolságát. A golyó elgurulása nem számít. Javítás nincs.

A versenybírák jelvénye szintén világos-vörös.

4. VII. és VIII. osztályok függeszkedése kötélén. A versenynél használt jelvények színe fehér.

A kötél hossza 6 méter. A függeszkedést a versenyzők fogásból vezényszóra kezdik. A ki a tartó gerendát kezével legelőször érinti, a győztes. Lefelé mászni is szabad.

A versenybírák jelvénye szintén fehér.

5. V. és VI. osztályok magas-ugrása. A versenynél használt jelvények színe sötét kék.

Az ugrás ugródeszkáról történik. Az ugródeszka magassága 10 cméter, távolsága az ugróméretől 110 cméter. Az ugrás magassága 120 centiméternél kezdődik, ezután fokozatosan 5 cméterrel emelkedik. Minden versenyzőnek, minden magasságra egy ugrása van; a neki futás és felugrás tetszés szerint

teljesíthető. Ha a versenyző bármely magasságban leüti a jelzőpálcát, a következő magasságban még résztvehet az ugrásban, de a jelzőpálcának két egymásután következő magasságban való leverése az ugrást érvénytelenné teszi, sőt az illető a további versenyzésből kiáll.

A versenybírák jelvénye szintén sötét-kék.

6. VII. és VIII. osztályok magas-ugrása. A versenynél használt jelvények színe világos kék.

A szabályok ugyanazok, mint az V. és VI. osztályok ugróversenyénél, azzal a különbséggel, hogy ezen osztályok ugródeszka nélkül ugranak és az első ugrás 110 cméter magassággal kezdődik.

A versenybírák jelvénye szintén világos-kék.

7. V—VIII. osztályok kötélhúzása. E versenyben résztvevő intézetnek tetszés szerint összeválogatott 10 tagból álló csapatot kell kiállítania, az ilyen csoport egy másik intézetnek hasonlóan összeválogatott csapatjával versenyez. A húzás 10 méter hosszú kötéllel történik, melynek közepe feltűnően megvan jelölve. Győztes azon párt, mely a a kötél közepét legalább 1 méternyre mag felé húzza, a küzdés 2 percnél tovább nem tarthat.

A húzás megkezdése „rajta!” és befejezése „állj!” parancsszóra történik. Holt verseny nem számít.

Magyarországi időjárési följegyzések.

— Hanusz István. —

Adtunk ilyeneket a kecskeméti főreáliskola 189¹/₂. évi értesítőjében, 687—1832. év sorról. Lenyomatta azokat a Kecskeméti Lapok heti közlöny 1893. 8—9., 11., 13—15., 17—20., 22—24. számokban. Folytatásul adtuk ugyanott az 1833—1892. évek időjárési följegyzéseit a 26 27, 20—30. számokban. Végül pótlást a 930—1891. évekről ugyanott a 36—39. számokban. Az azóta begyűlt anyag a következő:

1015. Nagy szárazság után éhhalál és mirigyvész (pestis) keletkezett. (Természet-tudományi Közöny 1897. 203.)

1062. Éhínség és pestis pusztított Európában. (U. o. 203.)

1193. Nagy vízáradások, nedves időjárás és szüktermésű év után pestis pusztított. (U. o. 203.)

1224. Bécsben és tájékán, így a Bécsesél határos magyar megyékben is pestis pusztított.

„Őszintén kitérom lelkemet. Szeretem... nem... örültem bálványozom önt, asszonyom, úgy mint a rajongó hindú imádja Visnuját, kitől kegyelmet kér és boldogságát várja, de a ki egy szavával le is sujthatja őt a nirvánába: a végtelen semmibe...”

„Uram, hagyja abba.” — szolt Marianne, kit Auersbach bensőségteljes szavai kezdtek megadni — „azt hiszem, két szerelmi valomás egy napra talán még is csak sok?”

A váratlan visszautasítás láthatólag elszomorította a főhadnagyot.

„Gyanitom, hogy ki az a másik,” mondá tompa, levert hangon, gyakorlatról hazajövet Bárdossy urat láttam a kastélyból kijönni. Ugye ő az?”

Marianne bólintott fejével.

Erre a főhadnagy fölállott s keserű hangon bár, de a kifogástalan gavallér korrektségével beszélt tovább: „Ugy akkor, nincs más teendőm, mint hogy gratuláljak bárónő a szerencsés választáshoz. Legyen vele oly boldog...”

„Uram, ön csalódik! Én nem vagyok Bárdossy menyasszonya,” szakítá őt félbe Marianne élesen.

„Tehát ön visszautasította az eladósodott léha frátert, ki önző érdekből, vagyonaért akarta elvenni.”

Marianne ismét igenlőleg bólintott fejével.

„Tehát remélhetek?... Oh mily boldog kimondhatatlan boldog vagyok Marianne!” E szavakkal odavetette magát az asszony lábaihoz s átkarolta karsú derekát. Marianne ijedten szökött föl a törökös kerevetről, le rázva magáról az őt átfonó karokat.

„Uram, ön tévedésben ringatja magát; Bárdossy urat csupán azért utasítottam

vissza, mivel átláttam aljas czélját,” — hangoztak kimért szavai, melyek meglepték a földön térdelő főhadnagyot. A csupán különös hangsúlyozása, úgy villant át agyán, mint a magnézia vakító fénye a homályos barlang mélyén... Bántó világossággal látta maga előtt aényt. Marianne tehát nem az ő kedvéért utasította vissza Bárdossy ajánlatát, mint a hogy eddig hitte; tehát épp úgy nem szereti őt, mint Bárdossy... Hát kit szeret ez az észbontó szifkusz? Riadt fel sötétben. Érezte, akárki legyen is, meg kell halnia... érezte, hogy ha most itt lenne, a bukott angyal kárörömével tudná megölni.

Öntudatlanul kapott kardjához, göresösen ragadta meg a markolatot... fuldokló melléből szaggatott hangok törtek elő s keservesen sirt... az erős férfi sirt...

A nő, ki sejtette, hogy mi megy végbe a férfi bensejében, némán meredt rá. Oly félelmesen megindító volt a lelkifájdalom e heves kitörése, hogy Marianne egyszerre csak érezni kezdte, miként peregnék le önkéntelenül is forróságtól majd kicsattanó arcán a könnyek.

A felebaráti szeretet és szánalom ezen drága gyöngyei. Bármikép is iparkodott megindult lelke fölött uralmát visszanyerni, nem tudott a lesujtott férfiú vigasztalására egyetlen szót sem kiejteni.

A nap, mint trónjavesztett király tűnt le már a szemhatáron, vérvörös sugaraival sejtelenesen világítva meg a boudoirt, hol még mindig némán, mint egy szobor állott a nő, összekulcsolt kezekkel s előtte térdreborultan zokogott az érzékeny idealista: a szerelmében megcsalódott férfiú.

Végre felpillantott; meglátta a nő arcán végigpergő könyek nyomait és olyan elégtétel felét érzett bensőjében.

Tudta, hogy ha önfeláldozó hitvest, szerető nőt nem is, de legalább együttérző, baráti kebelre talált.

Délczeg termetét kiegyenesítve közeledett Mariannához. Áhítatosan kezét csókolt és suttogva kérdé tőle: „Megengedi, hogy barátja maradjak?” „Igen, sőt kérném erre...” rebegte a történetektől erősen megrázkódtatott asszony. Közönyös apáthiába merülve ment ki ezután a tereméből, le a lépcsőn az udvarra, hol elővezetett lovára pattant.

Az ablakból utánna néző bárónő megremegett, mikor látta az örült marche-marcho-t, melyben a főhadnagy tarlókon, sővényeken, mély, vizmosta árkokon át toronyiránt száguldott.

Összeborzongott a gondolatra: Hátha el-emésztí magát a kétségbeesett ember? De már a következő pillanatban meg is czáfolta badar föltevését: Hiszen azt mondta, hogy barátom akar maradni továbbra is... és a főhadnagy nem az az ember, ki elfelejtené ígérteit...

Csakhamar eltűnt teljesen a lovas alakja a beállott szürkületben és a barátnőt is elhagyták nyugtalan gondolatai.

Kerek karjára támaszkodva, még sokáig állott ott, könnyű ruhájában, a nyitott ablaknál: kéjjesen lélegezve be a hideg éjjeli levegőt, mely forró homlokát szeliden körül enyelegte. S mélyen elgondolkozott egy beszédes szemű, nagy gyerekről, ki őt szerelmesen „kis anyámnak” és a kit ő beczégetve „kedves nagy fiának” fog szólítani.

titott, melyet 1225-ben a házi állatok döge követett. (U. o. 203.)

1242. A tatárok rablása után Magyarországon hallhatatlan nagy éhség vala. Dög halál is iszonyú nagy vala az országban, mert a számtalan holt-testektől az ég megdögléttet vala. Azért a ki a tatároktól nagy nehezen megmaradt is, a nagy éhség és dög halál miatt köllött neki meghalni. Ilyen rettenetes inségben vala akkor szegény Magyarországnak állapotja. (U. o. 203.)

1270—1271. Nagy éhség volt hazánkban, melyből pestis támadott, ez még a következő 1271-ben dühöngött, s Ausztriára is elterjedt, a halandóság benne oly nagy volt, hogy az elhaltak hulláit nem győzték egyenként eltemetni, a hullákat nagy gödrökbe, tömegestül kellett elásni, a mint írja Paltrani. (U. o. 203.)

1305. Nagyszerű pestis uralkodott, mely az egész ismert világrészre kiterjedt. (U. o. 203.)

1317. Rendkívüli vizáradások és havazások folytán egész vidékeket lepett el hazánkban a víz, majd erre pestis következett, mely egész Európára kiterjedt. (U. o. 256.)

1508. Esztendőben mondhatatlan nagy drágaság támadt egész Magyarországon kinnérnek szik vóta miatt. (Milhoffer Sándor: Talajkimerülés 1897. 500.)

1535. Erdélyben nagy szárazság. (U. o. 501.)

1563. Ez esztendőben jó száraz nyár lön és száraz ősz, búzának és ocsú gabonának bősége nagy lön, úgyhogy a búzának, a szépi-nek öreg köble járt 27 pénzen, azaz 4 köből egy forinton, az elegyesebb pedig 6 köből egy forinton, az árpának köble 12 pénzen, a zabnak pedig járt 8 pénzen, az igen szép 10 pénzen járt egy köből (U. o. 501.)

1570. Nagy éhség volt Magyarországon s a szükségbeli kenyér pótlék emészthetlensége folytán dög halál pusztított. (U. o. 502.) Kőrömczban környékén a rossz termés miatt éhség. (Kétholikus Szemle.)

1582—1584. Mindenféle gabonának nagy bősége vala, úgyanyira hogy a búzának köble járt 4 és 5 Maros köblével egy forinton, a rozsnak járt köble dr. 16. azaz vékaja két pénzen. (Milhoffer S. Talajkimerülés 502.)

1585. Drágaság. Egy köből búzát adtak el 6 forinton, de nem sokáig tartott, hanem megolcsódott. Ez esztendőben volt szörnyű szárazság, a Bodva mind elapadt. (U. o. 502.) Az erdélyi és magyarországi helyekkel együtt Debreczen is megkóstolta Istennek kettős ítéletét: az éhséget és dög halált. (Term. tud. Közöny 1897. 257.)

1586. Nagy drágaság. A búza kelt ötöd-fél forinton, rozs frt 4, árpa frt 2, zab frt 1. (Milhoffer S. Talajkimerülés 502.)

1590. Szintén éhség és dög halál (U. o. 503.)

1600. Volt szörnyű drágaság. A búzát adták frt 8, a rozs is nem sokkal volt olcsóbb. 16 pénzen oly kenyeret adtak a vásáron, hogy csak egy előarasnyit volt a fenekének széli vagy kerekdedége. (U. o. 503.)

1604. Áprilisban a Bodrog és Tisza úgy megáradta, hogy 10 esztendőtől fogva nem volt ilyen víz. Nagy drágaság vala felette, mert a búza csak az elmúlt tavasszal felment vala 24 frtra egy Maros köble és a zab 60 pénzre, feljebb is, mert én is adtam egy véka búzát egy forinton és 15 pénzen. (U. o. 503.)

1607. Szertelen kevés búza termett Erdélyben. (U. o. 503.)

1608. Sok búza és bor lött, bor praecipue olyan sok volt, hogy egyik hordót a másikért megtöltötték, 10 vederessel is adtak egy forinton, egy ejtelt egy pénzen adtak. (Egy ejtelt egy kupa, egy pint.) (U. o. 503—504.)

1609. Erdélyben egy nagy köből búzát vettek frt 1, s még alább is. A szőlőt ősszel mind megvette teljességgel az hideg, hogy igen kevés bor lön az kolozsvári határon való szőlőkben. Búza is igen kevés az nagy szárazság miatt. (U. o. 504.)

1612. Február 21—24. oly nagy hó esik a többihez kinn mindenek álmétkodnak. A mező mindenütt övedik ért, fúvások kopja magasságyra voltak. Ez esztendő búzának oly nagy bősége és olesósága volt, hogy vékaja a búzának 5 pénzen is járt jó búza, de a legszebi 10 pénzen járt. (U. o. 504.)

1613—1614. Bor, búzának nagy bősége. (U. o. 504.)

1615. Május 2. 5. ujjalag elvevé az hideg az szőlőket, majd 15. az alsó hegyeket az hideg teljességgel mind elvevé, még az gyümölcsben is tölt kárt. (U. o. 504.)

1616. A cserebogár nagy kárt tön az szőlőkben, 13 maji az hideg elvevé az kolozsvári szőlőket. (U. o. 504.)

1618. Az egész országban kevés bor lön. (U. o. 504.)

1619. 11. Maji az hideg elvevé mind szőlőt mind gyümölcsöt, mind egész Deésig, hanem az bor földén a szászok között maradt meg. (U. o. 504.)

1620. Az bornak ejtele járt 10 pénzen s 12 ón is, a búzának vékaja pedig dr. 8., dr. 10. és dr. 12. az szépi. (U. o. 505.)

1622. Februárban igen hordták az búzát Erdélyből Magyarországra, elanyira, hogy Erdélyben 8 dr. 10 pénzen járt, szép búza ottan csak hertelen 20 és 15 pénzre mene, még 32-re is. Ez esztendőben drágaság lön Erdélyben és hozának felső Magyarországból jó öreg, jó ezüstű gazdag polturát Erdélybe búzáért, de azért alább valóval elegy volt, mellyel megrakodék az ország. (U. o. 505.)

1625. Az hideg kárt tön az szőlőkben. (U. o. 505.)

1627. Szörnyen elrothada az szőlő. (U. o. 505.)

1628. Az búzát sok helyen az hideg virágában megvette, hogy semmi szeme nem volt és sok helyen lábán hagyták, meg nem aratták; az szőlő nem érheték meg, felette keserű bor lött azon esztendőben, hogy alig ihatta meg az ember. (U. o. 505.)

1631. Felette száraz nyár jára, úgyhogy sok helyeken semmi búza sem lött az nagy szárazság miatt, szénát is szűken csináltak sok helyen. Bor pedig félrészt lött, de valóban jó bor termett ebben az esztendőben, úgyhogy ha az ember egy ejtelt megivott, megérezte az fejében; ejtelét dr. 6 és 8. mérték. Őszre kelve valóban jó vetni való időjárás, az búza oly hertelen drágodék, hogy Magyarországból kezdének búzát hordani Erdélyben, az búzának vékáját 68 pénzen is adták, egy forinton is hallottam. (U. o. 505.)

1632. Február a búzának vékaja dr. 70 s feljebb is járt az erdélyi búza. Agusztusban az búza 13 dr. 18 20, 22 az legszebit lehet venni. (U. o. 505.)

1633. 21—22. maji az hideg számtalan sok helyeken Erdélyben és Magyarországon is mind elsüté az szőlőket. Egész Gyulaig ért az hó az Havasig alá, hogy sok főcske és görlicze halt meg a hideg miá. (U. o. 505.)

1635. Esztendőben igen nagy ártalmas tél lön, hosszú, mely miá a búza igen elvesze mindenütt. 18 maji el 19 reggel az szőlőket egész országul elvevé az hideg Magyarországon is sok helyen. Ebben az esztendőben igen nagy szárazság tartta úgy anyira, hogy sok helyen elapadtak a patakok, forrá-ok é a búzavetés is későn költ az szárazság miá, az őrlés is szűkőn lehetett. Az búzának az ára nagy nagy hertelen megnevedett az szárazság miatt, a hol ezelőtt legfeljebb az legszebbet p. dr. 12 megvehették; a bornak az ára dr. 5, 6, 8. minekutánna az hideg elvevé dr. 8, 10, 12. adták ejtelét; gyümölcs sem lött szilvánal egyébb. (U. o. 506.)

1636. Agusztusba Medgyes körül oly jégeső volt, hogy barmokat is ölt meg. Ezen a nyáron oly szárazság volt, hogy sok helyeken a tők is elszáradtak, az Nadas pataka is éppen mind elszáradott, hogy semmi befolyása nem volt, az régi emberek is nem emlékeznek ily szárazságról; felette apró búzák voltak, szénát is keveset csináltak, az nagy szárazság miatt kevés kelangya lön, de eresztős. Szt.-Mihály napja előtt másfél héttel szedtenek, úgy megert a szőlő. Szép egészséges volt a szőlő, jó bora lött igen. Az nagy szárazság miatt kevés szénát csinálhattak az emberek, melvért tavaszig sok barom holt meg éhel. Az bornak ejtele járt p. dr. 20, v. p. dr. 16, mivelhogy annak előtte való esztendőben kevés bor lött, az hideg mindenütt elvette vala a szőlőket, néhol csak egy czéger sem volt, olyan szűk volt az bor. A búzának vékaja p. dr. 22 és az szépi 15 (U. o. 506.)

1637. Kerti veteménynek kiváltképpen való szűki volt, gabonának is sok helyeken, kiváltképpen tavaszi veteménynek. Ebben az esztendőben oly hosszú kemény hideg lön,

hogy sok marha holt meg éhel. Szt.-György napja táján jobb része az szőlőnek az föld alatt volt, az hajthatlan hosszú tél miatt. Valóban jó bor termett ebben az esztendőben elég bor is lött, adták ejtelét p. dr. 6, 8, 10, az javát. (U. o. 506.)

1638. Májusban kétszer tön az hideg kárt az hegyekben. A hó elmenvén die 2. febr. egész tavasszal száraz idők voltak, hanem aratás előtt elkezdvén az esők, egész ősszel felettébb nedves idők jártanak, mely idők miatt az gabonába sok károk löttenek, kiváltképpen őszi vetésben, a tavasz jó lött volna, ha az őszi sok eső kelangyájában meg nem ártott volna, miképen a szénának is. A nagy szárazság miatt az országban igen nagy szükség támadott. Az egész hazai földek porrá, hamuvá égette a hőség, minden elaszodt. Alsó-Magyarországban és az Szilágyságban majd semmi gabona nem lött, sem széna és onnét alkalmas nagy drágaság származott. Az bor mindenütt igen bőven volt, de nem igen jó, a sok rothadt szőlő miatt. (U. o. 506—507.)

1639. Mindenféle mezei vetemény igen bőven volt, hun az sok árvíz el nem vesztegette, kölesen kívül, csakhogy nem mindenütt volt eresztős az buja idők miá, kiváltképpen pedig térhelyeken igen megdült volt. Kerti vetemény is bőven volt dinnyén kívül. Bor félrészt lött, az szőlő nem is igen leves, mivel szintén szüret tájban megfagyott volt. (U. o. 507.)

1640. Gabonának, bornak, kerti veteménynek termése félrészt volt, az gyümölcs néhol igen bő. (U. o. 507.)

1641. Az a tél és tavasz igen alkalmas volt, de az nyár igen alkalmatlan, hideg és esős, mely miá az szőlők egész Erdélyben meg nem értenek s igen szegény borok löttenek, bőven mindazáltal, a hun tavaszi hideg meg nem bántotta. Búza fű elegendő, csakhogy az vizek mellett a víz elvesztegette, melynek oly árja volt, hogy hasonlóról nem emlékeznek, ismét szénából való drágaság az vizek mellett. Köles zab hitván volt itt künn gyakrabban helyen, az Székely földön igen jó zabok. Takarodó idő igen hitván az sok eső miá. Kerti vetemények, gyümölcsök bőven, dinnyén és körtvélyen kívül. (U. o. 507.)

1642. Ez az esztendő borból, gyümölcsből, kerti veteményből sok helyeken mezei termésekből is az felettébb való májusi hidegek miatt (száraz idő nagy derek) igen szűk volt. Az Mezőségen széna is nem sok volt, egyebütt az vizek mellett az árvizek is töttek benne kárt. Alkalmatos időben való szárazságok és alkalmatlanban való esők jártanak egész esztendőn által. (U. o. 507.)

1650—1651. Folyton szárazság. (U. o. 507.)

1652—1653. Aszályos időjárás, minek folytán éhség, a barmok rakásra döglöttek legelő és takarmány hiánya miatt. (U. o. 507.)

1655. A búza és bor félrészt terme, de még is tűrhető ára lön. Hosszú, havas tél, volt félsing hó, a mely miá az marhát tartó emberek igen búsultanak volt, a széna és szalma nem léte miá. (U. o. 507—508.)

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

„Közép-Európából.” Könyvkereskedéseink kirakatában pár nap óta tetszős kiállítású könyvecske vonja magára a figyelmet, tábláján Helgoland távlati képével. Ez fáradhatatlan geografusunk, Hanusz István újabb műve, mely „Közép-Európából” czimen föld-és néprajzi képek érdekes sorosát nyújtja. Ifjúsági irodalmunk kitűnő művel gazdagodott ismét, mert a tudós szerző, a ki maga is több éven át tanította a földrajzot az iskolában, legjobban tudja, mit szeret a diák a geografiából és hogyan lehet ebbeli tudásvágyát fejleszteni, kielégíteni. A nagy útleírások, útasási művek sokirányú tartalmukkal csak a gyakorlottabb olvasót kötik le, de az ifjúságnak kiválogatni tudni azt, a mi neki való, már maga is művészet. Hanusz István kitűnően ért hozzá, e nemből több műve forog már az ifjúság kezén, még pedig egyre növekvő népszerűséggel. Tavaly jelent meg „Dél-Európából” cz. könyve, mint a Szemák István-féle (régiben szintén kecskeméti tanár)

„Ifjúsági könyvtár“-vállalat 1. kötete s a kedvező fogadtatás újabb képsorozat írására indította szerzőket. A díszesen, szép városképekkel illusztrált könyv tartalma: 1. Európa városainak fekvése, annak a káposznak, mely az ember lakókelye közt fennáll, a nagyvárosok fejlődéséből vett érdekes föltűntetése. 2. A népszellem Európa főbb városaiban, annak kimutatása, hogyan és miért virágzik fel és hanyatlik a nagyváros népessége által. 3. Kirándulás a szomszédba, képzelt útazás Amerikába, főleg az Atlanti Óceán vidékének jellemzése. 4. Mit regél a Duna tündére? a Duna mellékének vonzó leírása. 5. A világforgalom gócpontja és 6. Napi vásárok Londonban, Londonról két érdekes történelmi és néprajzi ismertetés s ugyanily mozdorban: 7. Európa milliomasai, a milliós lakosságú fővárosok sorozata. Van tehát e könyvben sok és jellemző adat érdekesen, változatosan előadva, úgy, hogy a felnőttek is élvezettel olvashatják. A pozsonyi Stampfel-czég adta ki, ára 1 frt.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága június havi rendes közgyűlését f. hó 23-án tartja meg, mely alkalommal a többiek között az üresedésben levő könyvvezető állást is betölti. Ugyanazon a közgyűlésen mutatja be a tanács a színügyi bizottság szervezeti szabályait is, s a közgyűlés az új szabályzat értelmében a színügyi bizottságot újra megalakítja.

— **Előléptetés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balló Emil főreáliskolai helyettes tanárt, ugyanazon intézethez rendes tanárra nevezte ki.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Pöcsy György kir. közjegyző halálával megüresedett egyik kecskeméti közjegyzői állásra Szabó Imre eddigi csongrádi kir. közjegyzőt helyezte át.

— **Eljegyzés.** A napokban jegyezte el Merász István pancsovai kir. törvényszéki aljegyző Özv. Mónus Ferenczné született Csemiczky Nina úrnővel.

— **Hymen.** Özv. nagyajtai Cserey Gáborné született Nyáry Szeráfina fia nagyajtai Cserey Vilmos 13. sz. jaszskún huszárezredbeli főhadnagy pünkösdi első napján váltott jegyet Horváth Béla budapesti táblabíró és Bozöky Irma szép, kedves és nagy műveltségű leányával, Irmával.

— **A pünkösdi ünnepek** alkalmával a kegyesrendiek templomában szép zene, és énekeléssel emelte a kar, a hívők áhitatosságát. Úgy Dékány Mariska szép árnyalatú kedves hangjával előadott szólóbetétek, mint a kar nagyban hozzájárultak a sikerhez, melyek a műgényeket is teljesen kielégítették.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Özv. Pataky Antalné, szül. Tóth Mária, mint anya, Pataky Vilma, mint testvér, özv. Tóth Mártonné, szül. Losonczy Teréz, mint nagyanya, úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében is, a legnagyobb fájdalommal tudatják a felejthetetlen gyermek, testvér és unokának, Pataky Bélának, élete 5-ik évében, 1897. évi június hó 10-én, reggeli 3 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 11-én d. u. 3 órakor fognak a VII. tized, 139. számú családi lakásból a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szentháromság temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Kecskeméten, 1897. június 10. Aldás és béke a felejthetetlen poraira!

— **Sorrendje** az 1896/7-ik iskolai évet bezáró vizsgálatoknak a kecskeméti ev. ref. főgimnáziumban. Június 14—19-ik napjain: az I—VII. o. osztályvizsgálatai a következő sorrendben: 14-én d. e. 1/2 8—10-ig: az I. o. vizsg. a ref. hittan, magyar, latin nyelvből és énekből. 14-én d. e. 10 1/2 1-ig: a VII. o. vizsgálata a ref. hittan, magyar és latin nyelvből. 14-én d. u. 3—6-ig: a II. o. vizsgálata a magyar, latin nyelv és mennyiség-tanból. 15-én d. e. 1/2 8—10-ig: a III. o. vizs-

gálata a ref. hittan, magyar, latin, német nyelvből és énekből. 25-én d. e. 10 1/2 1-ig: a IV. o. vizsgálata a ref. hittan, magyar, latin, német nyelvből és énekből. 15-én d. e. 3—6-ig: a VI. o. vizsgálata a magyar, német és latin nyelvekből. 16-án d. e. 1/2 8—10-ig: az I. o. vizsgálata a mennyiség-tan, földrajz és mértanból. 16-án d. e. 10 1/2 1-ig: a VII. o. vizsgálata a mennyiség-tan, görög és német nyelvből. 16-án d. u. 3—6-ig: az V. o. vizsgálata a magyar, latin és német nyelvből. 17-én d. e. 1/2 8—10-ig: a II. o. vizsgálata a ref. hittan, földrajz, mértan és énekből. 17-én d. e. 10 1/2 1-ig: a VI. o. vizsgálata a ref. hittan, görög nyelv és mennyiség-tanból. 17-én d. u. 3—6-ig: a III. o. vizsgálata a mennyiség-tan, földrajz, történelem és mértanból. 18-án d. e. 1/2 7—10-ig: a VI. o. vizsgálata a történelem és természetrajzból. 18-án d. e. 10 1/2 1-ig: a IV. o. vizsgálata a mennyiség-tan, történelem, mértan és ásványtanból. 18-án d. u. 3—6-ig: az V. o. vizsgálata a ref. hittan, mennyiség-tan és görög nyelvből. 19-én d. e. 1/2 8—10-ig: az V. o. vizsgálata a természetrajzból és történelemből. 19-én d. e. 10 1/2 1-ig: a VII. o. vizsgálata a bölcselet, történelem és physicából. Június 22—23-ik napjain: magánvizsgálatok. Június 24—26-ik napjain: szóbeli érettségi vizsgálatok.

— **A helybeli ref. Főgymnásium** tanári kara f. hó 5-én rendezte a tanuló ifjúság számára már néhány év óta ismét szokásba vett tavaszi kivonulását a talfái erdőbe. A régi, egyszerű, jó emlékü deák majálisok utánezata volt ez: zászlókkal, dob, trombita hangja mellett vett részt benne az ifjúság, vele a tanári kar, megosztva örömet, versenytárgyakat tűzött ki a futásban és birkózásban elsők számára; majd az összhangzatos dalra mindig kész, iskolai vegyeskar tette dalával több ízben változatossá a napi mulatozást. A jó kedv és öröm hangját hallhattuk mindig és mindenütt. A szórakozó társaság öröme pedig még inkább fokozódott, midőn városunk derék polgármestere is több család apával a délutáni órákban kint megjelent, hogy részt vegyen a tanári kar és ifjúság közötti örömeiben.

— **A Tiszavirágzás** megnézésére 9-én délután kirándult vagy 70 tagból álló társaság, mert az a biztos hír jött az ughi rév háztól, hogy 8-án beállott a tiszavirág rajzása. A kirándulók azonban csak szórványos példányokat láthattak, mert a hűvös szellő ugyancsak fodrozta a Tisza tükrét és nem volt alkalmas idő arra, hogy szellős menyegzői ruhájában kedvet kaphatott volna a tiszavirág megjeleni és tánczra kelni. Ehez meleg, csöndes est kell. És még is virágzott a kecskeméti Tisza. Az a 30—40 féselő bimbó, Kecskemét üde szép gyermekei, kiránduló toalettnben és itthonn nem felejtett rózsás jó kedvvel, a mint tiszavirágot nem látott, a révház vén füzei alatt (a legtermetesebb 7 3/4 méter kerületű derékban) karikába fogódzott, dalolt és játszott. Még jó volt, hogy cigány nem vetődött oda, mert a kéz alatt levő néhány jogász nem győzte volna annyi szép leánnyal a csárdást ropni, holott néhány a lányok közül a komponát is kelt és épen a vonat indulásához érkezett jókor vissza. Még a közbe jött nyári zivatar is megvárta, hogy a kirándulók előbb a vonatba települhessenek. Kár lett volna ki nem menni.

— **Küry Klára és L. Fáy Szeréna** művésznők ma vasárnap d. e. 10 óra 8 perczkor a gyorsvonattal városunkba érkeznek hogy a Kereskedő Ifjak Egyesületének mai hangversenyén a magyar művészi tökéletesség ragyogtatása által ritka élvezetben részesítsék közönségünket. A rendezőség a vasútnál ünnepélyesen fogadja a vendégművésznöket, üdvözlésükre és a művésznők iránti meleg rokonszenv és vendégszeretet megnyilatkozására és külső kifejezésére való czélzattal városunk intelligens közönsége, társadalmi tényezői és társas körei is meghívtak.

— **A korona érték.** A magyar és osztrák miniszterelnök abban állapodtak meg, hogy a korona értékben való kötelező számítás 1898. január 1-én okvetlen érvénybe lépjen. Így hát január 1-től kezdve duplán fog a kréta.

— **A róm. kath. főgimnáziumban** f. hó 8-án a szavalat, karének- és zenéből tartott vizsgálat ismét tanúbizonyságot tett arról, hogy az intézett ifjúsága helyes vezetés mellett szép művészetekben kellő jártasságot nyer. Szent-Gály Gyula ének- és zenetanár vezetése mellett a zene- és énekkar mindinkább megszinosodik, úgy hogy az ifjúsági ének és zenekar szabatos játékával elismerésünket érdemli meg. A szavalatok is egytől egyig sikerültek.

— **A polgári dalkör** Úrnapi jótékony-célú színelőadása iránt általános az érdeklődés, a mit ez a derék, törekvő testület meg is érdemel. Előadásra kerül a „Felső Klári“ Rátkay 100 arannyal jutalmazott kitűnő, mulattató népszínműve. A darabban előforduló dalokat Kulesár Sándorné és Pataki Sárika k. a. továbbá Nóta Ferencz, Mányoky József és Kulesár Sándor éneklék.

— **A kecskeméti ev. ref. Főgymnásium** ifjúsága 1897. június 12-én ének, zene és szavalattal egybekötött évrázó iskolai ünnepélyt tartott a következő műsorral: 1. Tornászok indulója. Szegedy E.-től. Előadja az ifjúsági énekkar. 2. Nép dalok: a) Zúg a szél, háborgo a Balaton; b) Siófokon megy a hajó. Ifj. Baktai Mihálytól. Előadja az ifj. zenekar. 3. A holló. Poë E.-től. Szavalja Nyiri B. VII. o. tanuló. 4. Gőzhajón. Svéd ének Lindblatól. Előadja az ifj. énekkar. 5. Szerelme álom. Pospischiltől. Előadja az ifj. zenekar. 6. Részlet Petőfi „Helység kalapácsa“-ból. Szavalja Rosenfeld Zoltán VIII. o. tanuló. 7. Nép dalok: a) Cserebogár, sárga cserebogár; b) Magasan repül a darú; c) Jegenye fa tetejében; d) Hol jár itt kend Pista bácsi. Előadja az ifj. énekkar. 8. Zárszó s a pályázatok kihirdetése. 9. Apolló induló. Előadja az ifj. zenekar. Az ünnepélyről jövő számunkban referálunk.

— **Nemesszeghy István áll. főreálisk. zenetanár** magántanítványaival lakásán Nagy-Körösi-utca 25. sz. I. emelet, 1897. június 16-án, szerdán délután fél 5 órakor Gyakorlati Előadás tart, melyre a nagyérdemű szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Allegro spiritoso. Gabenertől. Hegedűn előadja Ziprisz Aladár. 2. Sonatina. Diabellitől. Zongorán 4 kézre előadják Marschalkó Béla és tanárja. 3. Magyar dalok. Czibalmón előadja Magyar Antal. 4. Sonatina. Diabellitől. Zongorán 4 kézre előadják Sánta Gábor és tanárja. 5. Allegretto (molto moderato). Jansától. Hegedűn előadja Hirsch Ernő. 6. Allegretto. Gebauertől. Hegedűn előadja Rotfeld Márton. 7. Andante op. 41. Löw Józseftől. Zongorán 4 kézre előadják Kohn Izidor és tanárja. 8. Allegretto. Jansától op. 64. Hegedűn előadja Ziprisz Frigyes. 9. Sonatina. Diabellitől. Zongorán 4 kézre előadják Hirsch Irén és tanárja. 10. Faust. Gounodtól. Czibalmón előadja Markbreit Irén. 11. Capriceio. Kerntől. Zongorán előadja Gombos Géza. 12. Két magyar dal. Hegedűn előadja Sánta György. 13. Magyar dalok. Czibalmón előadja Fispán Ilonka. 14. Idylle. Oestentől. Zongorán előadja Willer József. 15. Magyar hegedű kettős. Késmárkytól. Hegedűn előadják Kohn Jenő és tanárja. 16. Repülj fecském. Ábrányitól. Zongorán előadja Fehér Sarolta. 17. Paganini Carneval változatai. Samehtinitől. Hegedűn előadja Buchwald Ferencz. 19. La Harpe Eolienne. Smith-től. Zongorán előadja Sági Tibor. 19. Lucrezia Borgia. Donizettitől. Czibalmón előadja Feuermann Juliska. 20. Trio. Hegedű zongora és harmoniumra. Hegedűn előadja Willer József. Zongorán** és harmonium** 21. Tornaverseny induló. Nemesszeghytől.

— **Az izraelita jótékony nőegylet** f. hó 29-én a városi műkertben gyermek-mulatsággal egybekötött júniálist rendez, melyre a meghívókat a jövő héten fogja szétküldeni.

— **A polgári dalkör** e hét elején kapta meg, a dalkör díszelnöke, nagys. Kisfaludi Liphay Pál úr kezeihez a millenniumi orsz. dalünnepélyen egyhangúlag megszavazott dicséző oklevelét. Az izléssel kiállított oklevél megérkezte a dalosok közt nagy örömet keltett. Reméljük, hogy a dalkör eme kitüntetése, buzdításul fog szolgálni ez ambiciózus testületnek.

— **Ballett Kecskeméten.** A m. kir. operaház ballett tagjainak f. hó 5. és 6. ik napján a színházban rendezett előadása teljesen sikerült. Nemcsak telt házak mellett szerepeltek a vendégművészek, hanem plasztikus művészi tánczokkal s az egyes tánczdarabok között előadott zene és monológjaikkal a közönséget egészen meghódították, mely gyakori tapsvihár és sűrű kihívásokkal jutalmazta művészetüket. Az egyes ballett tánczok a Babatündér, Mignon álarczosbál, Traviata, Corvin Mátyás, Piros czipó, Nappal és éjjel, Bécsi keringő, Nap és föld és a Csárdás nagy ballettek és operák legkiválóbb részeiből állt. S nemcsak a magántánczosok, de a ballettkar is szabatos művészi tánczokkal járultak az est sikeréhez. De az oroszánrész mindenestre Carbone Giovanni a m. kir. operaház ballett-mesterét, Blanzky Janka, Reiss Róza, Szabadosné, Carbonené és Szokolovicsot illeti, kiknek szép tánczát gyönyörködve néztük mindnyájan. A két est művészi fokozásához nagyban hozzá járult Csizsér Irén opera-énekesnő, a ki Mayer Adolf a m. kir. operaház tagjainak angolkürt kísérete mellett énekelt régi magyar dalokat és Csizsérné Radó Rózsika, Csizsér Kálmánnal együtt, a kik művészi routinnal, kedvességgel adtak elő több monológot.

— **Értesítés.** Mély tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy azon esetben, ha a műkerten tervezett hangversenyyel egybe kötött tánczmultságunkat a kedvezőtlen idő volta miatt a „Kereskedő Casino termében” tartanánk meg, akkor vasárnap d. u. ezt falragaszokon fogjuk szíves tudomására hozni. Kereskedő Ifjak Egyesülete.

— **Metzger Béla** könyvkereskedő úrnak köszönettel nyugtáz e helyütt is 8 kötet diszunkát a jutalmazandó főreáliskola tanulók nevében a tanártestület.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Kecskeméti Gazdálkodó-Ifjuság által június hó 7-ikén tartott tánczmultság jövedelméből 28 frt 64 krt volt szíves a nevezett multság t. intéző bizottsága a Kecskeméti Gazdakör javára átadni; e szíves adományért hálás köszönetét nyilvánítja a Gazdakör nevében Dékány Imre, pénztárnok.

— **A Kecskeméti Katholikus Legényegylet** 1897. június 27-én a városi műkerten, saját pénztára javára nemzetközi póstával egybekötött zártkörű nyári tánczvizalmat rendez. Kezdeté este 6 órakor. Belépőjegy személyenként 60 kr. Családjegy 3 személyre 1 frt 60 kr. Pártoló tagok belépti díjat nem fizetnek. Az egész tánczmultság alatt „Nemzetközi posta” című tréfás levéljáték is szórakoztatja a t. cz. közönséget. Két hölgy, a ki legtöbb levelező-lapot kap: kellemes meglepetésben részesül. Egy nemzetközi posta Levelező-lap 2 krajczárért lesz kapható.

— **A tiszti főorvos havi jelentéseiből** az tűnő ki, hogy a járványos és ragályos betegségek gyógyításáról, különösen kis gyermekeknél, a lakosság gyakran csak akkor gondoskodik, a mikor a betegség már nagyon előre haladt, s így a gyógykezelésnek már alig lehet eredménye: a városi tanács a törvényhatósági közgyűlésnek 47/kgy. 1897. sz. határozata folytán felhívta a lakosságot, hogy a járványos vagy ragályos betegségbe esett családtag, cseléd, munkás vagy ipari alkalmazott (segéd, tanoncz) orvosi gyógykezeléséről az 1879. évi 40. t. cz. 99. §-a értelmében 24 óra alatt mindenkor pontosan gondoskodják s egyszersmind a ragályos betegedési esetet a tiszti orvosi hivatalban azonnal jelentse be, mert ellenkező esetben az idézett törvényezik alapján 300 frtig terjedhető pénzbírsággal fog az illető családfe vagy munkaadó büntettetni, amennyiben pedig 7 éven aluli gyermek bármely betegségben orvosilag nem gyógykezeltetnék, a mulasztó családfe, vagy akinek a gyermek felügyelete alatt áll, az 1876. évi 14. t. cz. 20. §-a alapján szintén meg fog büntettetni.

— **Kimutatás.** A következő adományok folytak be a helybeli Kossuth szobor javára. Eddigi gyűjtés összege 5342 frt 19 kr. 1897. júni. 7. iki gazd. ifj. maj. jöv. 24 frt 63 kr. Dr. Özv Szappanos Imréné Fülöpszállás 50 kr. Nyirády

László 50 kr. Szappanos István 50 kr. Kada Elek polgárm. 1 frt. Ötvös István 1 frt 50 kr. Összeg: 5370 frt 82 kr. Fogadják a jószívű adakozók hálás köszönetünk nyilvánítását. A Kossuth szobor bizottság.

— **Zendülés.** Valóságos izgatottságot keltett Kecskeméten pünkösöd másodnapján az a hír, hogy az összes csendőr legénység és a huszárezred egy százada sebes vágatásban sietett Alparra, hol a felizgatott nép a község házat megtámadván, a jegyző s egyéb hivatalos személyek ellen életveszélyes fenyegetésekkel tört. A hír való volt. Ugyanis a nép egy része, a jegyző szigorúsága által ingerelve, a vasutállomás ügyében tartott szenvedélyes gyűlést arra használta föl, hogy a jegyzőt megtámadván, közáporral hivatalába visszaszorította. A jegyzőt s vele a község házat, az a két csendőr mentette meg, a kik halálmegvetéssel védelmezték a fel-dühödött nép ellen a bejárókat mindaddig, míg a kecskeméti csendőrség meg nem érkezett, mire a nép megfutamodva lakóházaiba rejtőzött. Mire a huszárság megérkezett már már minden csendben volt úgy hogy a kecskeméti törvényszék vizsgáló birája és az ügyész a vizsgálatot azonnal megindíthatták. A zendülésnek több áldozata van. Szalontainé egy 56 éves nőt éppen akkor találta főbe a csendőr golyója, midőn az kötőjét kövel tele-rakva izgatta a férfiakat. A csendőrség mintegy 14 lövést tett s összesen 40 sebesülést okozott, a kiket a kecskemétről a helyszínére érkezett orvosok vettek ápolás alá. A faluban most látszólag minden csendes, mert ott van a katonaság, de féltő, hogy a jegyző ellen megindult hajsza még továbbra is izgatottságban tartva az elégedetleneket, szomorú közetkezményeket eredményezhet.

— **Tűz volt folyó évi június hó 7-én** városunk külterületén, Monostoron, mely alkalommal Lajos József egyházi pénztári ellenőrnek Monostor 173. sz. a. tanyás birtokán levő tanyái lakóházának nádaseteje gyúlt ki és égett el d. u. 2 órakor. Az a hír keringett, hogy az épületet úgy gyújtották fel. Fűvessy rendőrkapitány a nyomozás meg-ejtése végett a jelentés vétele után másnap a helyszínére utazott s ott a nyomozást meg-ejtette, melynek során kiderült az, hogy a tanyái lakóház gyújtás következtében lett a lángok martaléka, de a gyújtás gyermek-játékából keletkezett, a tulajdonos kára 163 frt 10 kr. a tanyás és haszonbérlo kára 85 frtra rüg, a tulajdonos kára részben megtérül, mivel az épület biztosítva volt, de az utóbbiak kára, mivel biztosítva ingóságaik nem voltak, fedezetet nem nyer.

— **Talált hulla.** Pünkösöd másnapján délelőtt a búzaszentelő-útczában levő csatornába fulladva egy erőteljes férfi személyt találtak a járó-kelek, a kiről a rendőrség megállapította, hogy Dubez Ferencz 58 éves elzüllött szabósegéd, a ki részeg állapotban az árokba esvén, a vízbe fulladt.

— **Vizbe fult.** Varga Lajos kecskeméti születésű 21 éves szijártó segéd, Szolnokon pünkösöd első napján, fürdés közben a Tiszába fult. Holttestét csak másnap találták meg.

— **Rablási kísérlet a város közepén.** Molnár Sándor kézi munkás f. évi június hó 6-án este a 7. tizedben egy pálinka butikában iszogatót, két fiatal napszámossal, úgy 9—10 óra közt a butikát kissé jó fejfel elhagyták, amint a Tatai-téren levő kút körüli árnyas fák alá értek, a két fiatal ember Molnár Sándort, ki meglehetősen kaptos állapotban volt, a földre teperte és pénzt erővel elvenni akarta, segély kiállításaira a járó-kelek figyelmessé lévén, a tett színhelyére siettek mikor is a két fiatal ember kerekelt oldott, őket azonban az őrző elcsipte, a rendőrkapitány elé állíttatván, tettöket, azt hogy Molnár Sándort kirabolni akarták beismerték. A jómadarakat Kulcsár István és Kulcsár Józsefnek hívják ügyük a bírósághoz tétetett át.

— **Ribilió a cigányvárosban.** Folyó évi június 3-án este nagy ribilió volt a cigányvárosban, melynek a közeli laktanyából kivonult rendőrség vetett végett, mikor kitűnt, hogy a ribiliót Kis Pál és Bank János családja csinálták, kik valami felett hajba kaptak,

mikor azután Bank János, Kis Pált, hogy megne sántuljon, jó fejbe verte. Az ügy bíróság elé kerül.

Szomorú — de igaz, hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észlelünk, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könyvművés.** mely később keservesen meg bosszulja magát rajtuk, mert valamint a kis szakadékokból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A legtöbb betegség kútforrása a **gyomor rendetlen működése,** a mit, idejekorán használva, Egger kellemes ízű **Sodapasztilája** csakhamar beszüntet, (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt, probadoboz 25 kr.) Minden gyógyszer-tárban kaphatók. Főraktár **Nador-gyógyzertár.** (Dr. EGGER LEÓ és EGGER J.) Budapest, Váci-körút 17.

Kozgazdaság.

A bordeauxi keverék hibája.

Az idei esős időjárás alatt többen észre-
veték a bordeauxi keveréknek azt a hibáját,
hogy az eső a levélzetről a rézgáliczot és a
meszet nem arányosan mossa le, hanem eső
sorban a rézgáliczot viszi le és a meszet
hagyja hátra. Egészen szembe-tűnő ez a saj-
nátatos dolog és bárki megfigyelheti, hogy a
permetezés amikor megszárad, szép kékes
szinbe játszik; de ha jól megmossa az eső, ki-
fehérednek a bordeauxi keverék cseppjei,
világos jelül annak, hogy az az anyag, ami
a levélén visszamarad, már nem olyan össze-
tételű, mint az volt, amit a levélre ráperme-
teztünk. A visszamaradó anyag már csak
kevés rézgáliczot és sok meszet tartalmaz,
azért lett a színe olyan fehérré. Ezzel ellen-
tétben azt figyelték meg, hogy a kecskeméti
porból házilag készült azurinoldattal való
permetezés, vagy a kecskeméti porból nyert
azurinoldatnak és a burgundi keveréknek
együtt alkalmazása azt az előnyt nyújtja,
hogy itt a peronospora tulajdonképpen ellen-
szere: maga a réz (és nem a mész) tapad
makacsul a levélzetre, úgy hogy habár az
eső ez esetben is koptatja a levélzetről a
rézvegyületet, de sokkal kisebb mértékben és
ami visszamarad, az éppen olyan arányban
tartalmazza a rézvegyületet, mint az eredeti-
leg alkalmazott permetező anyag. Minden-
esetre czélszerű lesz ebben az irányban meg-
figyeléseket tenni, mert ebben a dologban az
elméleti okoskodásokra nem sokat adhatunk,
hanem csakis a gyakorlati tapasztalatokra
lehet támaszkodnunk és megítélnünk, hogy
egyenlő körülmények között melyik a legtar-
tósab, legbiztosabb hatású és legolcsóbb per-
metező anyag, a bordeauxi keverék-e, a kecs-
keméti por-e, vagy a kecskeméti por és a
burgundi keverék együtt alkalmazva?

U t m u t a t á s

a ragadós száj- és körömfájás ellen való
védekezésre és ezen betegség gyógyítására.

A ragadós száj és körömfájásból eredő károk
rendkívül súlyosak; mert: a beteg állat rosszul
táplálkozik, nem képes járni, a tehének teje
nem értékesíthető, az ökrök nem foghatók
munkába, a kinek pedig az állatállománya
még egészséges, az a vásárok betiltása vagy
a szállítás korlátozása következtében károsodik.

I.

Védekezés a ragadós száj- és körömfájás ellen.

A járvány nagy elterjedésének legfőbb
oka az, hogy a gazdák alig védekeznek ellene,
sőt, igen sokszor nagyon elősegítik annak
terjedését.

A száj- és körömfájás ragadós betegség,
következésképp az állat csak akkor betegszik
meg benne, ha valami úton-módon a ragály-
anyaggal érintkezésbe jut. A ragályanyag
benne van a beteg állat nyálában, fájós kör-
meiből kiváló nedvben, valamint a beteg tőgy-
ból kifejt tejben.

Ha tehát állatainkat meg akarjuk védeni
a rag. száj- és körömfájástól, mindenképp
ügyelnünk kell arra, hogy azok sem beteg

állatokkal, sem olyan tárgyakkal ne érintkezzenek, melyeket a ragályt tartalmazó anyagok beszennyezettek. Takarmány, jászol, itatóvályú, istálló talaja, alom, trágya, továbbá a beteg állatok körül foglalatokoskodó emberek kezei és ruhái vihetik be legfőképpen a ragályanyagot az egészséges állományba.

Ha azt halljuk, hogy valamely vidéken a száj- és körömfájás uralg, ne hajtsuk állatainkat az utak mentén létező itatóvályúhoz és etetőhelyekre. Ezek a helyeken beteg állatok járhattak és az utánuk ott maradt ragályt azután a később odajövő egészséges állatok felszedhetik.

Idegen embereket, főleg pedig marhakereskedőket, mészárosokat és hentéseket ne bocsásunk be az istállóba, mert ezek sokszor érintkeznek beteg állatokkal és ruházatukkal szétburozlják a betegséget.

Járványos időben lehetőleg tartózkodni kell új állatok beszerzésétől s legkevésbé ajánlatos ilyeneket vásárokon venni vagy idegen ismeretlen istállókból beszerezni. Azonban bárhol szereztek is be az új állatokat, tartsuk azokat egy hétig többi állatainktól teljesen elkülönített helyen megfigyelés alatt.

Az állatokon a fertőzés után a betegség rögtön nem vehető észre, mert néhány nap telik el addig, míg a betegség jelei kezdenek mutatkozni. Azt a néhány napi időt, a mely a fertőzés megtörténte s a betegség kitörése között lefoly, lappangási időnek (incubatio) nevezzük.

Mindhogy a ragadós száj- és körömfájás lappangási szakja 5 napnál hosszabb nem szokott lenni, egy heti elkülönítés és megfigyelés elegendő. Ha ennyi idő alatt az állat a ragadós száj- és körömfájásban beteg nem lett, nyugodtak lehetünk az iránt, hogy nem hozták magukkal a betegséget, tehát nem is fogják jóságainkat befertőzni.

Az ilyen veszteglés különben járványmentes időben is mindig nagyon hasznos, mert más ragadós betegségek ellen is ez véd meg a leghathatóbb módon.

Mindazonáltal lehetséges, hogy minden óvatosság dacára, mégis csak fellép a baj állataink között; ilyenkor igen fontos annak mielőbbi felismerése, hogy a szükséges óvintézkedéseket, a baj továbbterjedésének megakadályozása végett idejekorán megtehessek.

Száj és körömfájásban a szarvasmarhák, juhok és sertések szoktak tömegesen megbetegedni. Az első jel az, hogy a betegek kezdetben rosszul esznek, lassan rágnak, csamesog-nak és szájukból sok nyál csurog ki. Ha a körömök is fájnak, akkor az állatok sántítanak vagy folyton fekszenek.

Ha a betegek száját kinyitjuk azt látjuk, hogy az piros és kezünkkel forrónak érezzük; azonkívül láthatunk a szájban hólyagokat és piros foltokat. A sántító állatok körme körül és a körömhasadéknál a bőr forró, dagadt, később pedig rajta hólyagok találhatók, melyeknek helyén azután varrak keletkeznek. Tehe-neken gyakran a tőgy is megbetegszik, a mikor annak bimbói pirosak, dagadtak és rajtok hólyagok képződnek, melyek szintén elvarrasodnak. A kifejt tej ilyenkor gyakran sárgás színű, sűrű és könnyen megsavanyodik, vagy pedig vizes és keserű.

Ha állatainkon ezeket a tüneteket vagy csak némelyeket közülök észrevesszük, akkor az első teendő az egészséges állatokat a betegetől rögtön elkülöníteni. Leghelyesebben úgy járunk el, hogy azokat az állatokat, a melyek egészségeseknek látszanak és betegekkel még nem érintkezettek, vagy tiszta istállóba állítjuk, vagy oly legelőre tereljük, meyről feltehető, hogy rajta betegek nem jártak.

Ha ez nem lehetséges, akkor legalább a beteget külön állítjuk és külön személyzet gondjaira bizzuk, az egészségesek tartózkodási helyét pedig gondosan megtisztogatjuk s ha csak lehetséges, fertőtlenítjük is.

A mint kiüttött a száj- és körömfájás, azt a törvény értelmében azonnal be kell jelenteni község előljáróságának, hogy ez azután a szükséges óvintézkedések megtételével a betegség továbbterjedését megakadályozhassa.

Ha a betegség fellépésekor az állatok rögtön elkülönítésével elkéstem volna és fenforog a lehetősége annak, hogy az egészségesek a betegekkel akár közvetlenül, akár

közvetve, a ragály terjesztésére alkalmas tárgyakkal és személyekkel érintkezhetnek, vagy ha egymásután újabb megbetegülések jelentkeznek, akkor az állatállományban a járvány lefolyását nagyban elősegíthetjük azáltal, hogy az egészséges állatokat mesterségesen megbetegítjük. Ezen eljárás abban áll, hogy azon betegek kicsurgó nyálát, a melyeknek szájában hólyagok láthatók, felfogjuk s ezzel beoltjuk az egészségeseket. Az oltás igen egyszerűen történik s azt kétféleképpen végezhetjük: vagy letöröljük tisztára az egészséges állatok ajkainak belső felületét és erre bedörzsöljük a beteg állat nyálát durva vászondarab segítségével, vagy pedig ily nyállal beszennyezzük durva szálú takarmányt s ezt megetetjük az egészségesekkel. Így beoltani csak szarvasmarhát szoktunk.

Az oltás azért hasznos, mert ezáltal az egész állomány közel egy időben betegszik és gyógyul meg, míg különben a betegség lassankint ragad át egyik állatról a másikra, miáltal az állomány egészsége csak hosszú idő múlva áll ismét helyre. Továbbá az ily módon mesterségesen létesített betegség rendszeren kevésbé súlyos, ennél fogva rövidebb idő alatt gyógyul meg. A beoltott szarvasmarhának rendszeren $\frac{3}{4}$ része betegszik meg szájfájásban. Hogy a szájfájáshoz az ennél súlyosabb körömfájás ne társuljon, a beoltott állatok lábait az alomnak sűrű megújítása által szárazon kell tartani.

II

A ragadós száj- és körömfájás gyógyítása.

Hogy miképpen gyógyítsuk beteg állatainkat, erre nézve legezészerűbb, ha csak lehetséges, mindig állatorvos tanácsát kikérni.

A hol állatorvos nincsen kéznél, vagy ennek odahozatása nehézségekkel jár, ott kénytelen az állattulajdonos a betegek ápolásáról és kezeléséről maga gondoskodni.

Főteendőnk a beteg állatokat nyugalomban és tisztán tartani. A beteget munkába fogni vagy hosszabb úton át hajtani nem szabad, hanem azokat tiszta, száraz talajú istállóban tartsuk addig, míg a betegség teljesen meg nem szűnt. Minthogy az evés a beteg állatoknak fájdalmat okoz, s ennél fogva rosszul esznek, hogy le ne romoljanak, lehetőleg puha takarmányt vagy folyékony tápszert kell etetnünk, a minők a friss zöld fű és a lisztes vagy korpás ivós (moslék), fiatal állatok számára pedig az egészséges állatok fölforralt teje.

A betegek száját tisztán kell tartani, hogy az gyorsabban gyógyuljon és ki ne sebesedjék. Az állatokat gyakran meg kell kinalni tiszta, friss vízzel; még sokkal jobb ennél az, ha az állatok előtt állandóan van friss víz, melyben kényük-kedvük szerint öblögethetik forró szájukat. Ezenkívül mosogathatjuk a beteg száját tiszta vízzel, melyhez adhatunk orvosságot is. Akármivel mossuk is azonban, úgy kell ezt végeznünk, hogy szivacsot vagy puha vászondarabot mártunk a folyadékba s ezzel lemossuk az óvatosan széjelvont ajkaknak belső felületét, ezután pedig kifeszítjük, kinyitjuk a száját s annak mélyebb részeit, valamint a nyelvet is hasonlóan mosogatjuk.

Mint mosogató, öblítő folyadék igen jó szolgálatot tesz a sós és ecetes víz, melyet mindenki igen könnyen elkészíthet. A hány liter vizet veszünk, annyi kis borospohár ecetet s annyi kanál sót keverünk a vízhez.

Használhatunk e helyett más öblítő vizet is. Így feloldhatunk vízben timsót, kék gálicot (rézgálic, kékkő) vagy zöld gálicot (vasgálic). Akármelyiket használjuk is, mind-egyikből 10—20 dekagrammot keverünk össze 10 liter vízzel.

Ha körömfájás is van jelen, akkor a betegeknek feltétlenül nyugodtan kell maradniok, az istálló talaját tisztán és szárazon kell tartani, az almot pedig gyakran meg kell újítani. A beteg lábait is mosogathatjuk a fentebb említett timsós, kék- vagy zöldgálicos vízzel. Szarvasmarha beteg lábait egyszerűen a folyadékba mártott szivacsos vagy ruhadarabbal mosogatjuk. Körömfájós juhokat és sertéseket így gyógyítani egyszerűen fáradságos, különösen ha azok tömegesen betegesnek meg, másrészt a sertések az ily kezelésnek ellenszögölnek, miért is legezészerűbb a beteget

az elsorolt folyadékok valamelyikével megtöltött sekély és kemény, tiszta fenekű gödrön áthajtani.

Ha a tehének tőgye beteg, azt rendszeren, de óvatosan ki kell fejni, azonkívül langyos vízzel mosogatni; ha nagyon dagadt a tőgy, arra hideg borogatást teszünk. A tőgyön képződő varrakat legjobb, ha az ápoló békében hagyja. A szopós borjúkat nem szabad az anyához bocsátani, hanem egészséges tehének felforralt tejével kell azokat táplálni.

A beteg tőgyű tehének tejtét a törvény értelmében meg kell semmisíteni, mert nyersen való élvezete után úgy a szopós állatok, mint a gyermekek is szájfájásban és bélhurutban szoktak megbetegedni.

Szerkesztői izenet.

Wéber Ede úrnak. A „Kecskemét” mult számában megjelent felhívásra beérkezett választ, térszűke miatt csak jövő számunkban közölhetjük.

Felelős szerkesztő:
Ifj. TÓTH ISTVÁN.
Szerkesztőtárs:
Dr. NAGY MIHÁLY.

Laptulajdonos:
A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.
Kiadó:
TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem felelős a szerkesztőség.

Nyersselyem básztruhákhoz való

kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantungs-Pongees valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csíkos, koczkázott, mintázott, damaszt stb. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt ár postabér és vámmentesen a házhöz szállítva, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba címzett levelekre 10 kros. levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 3

HIRDETÉSEK.

12407. Városi téгла-eladás.

1897. Ertesítjük az érdekelt építkezőket, hogy a városi körkemenczénél a **fehér és görbe vasas fali téгла, leszállított árban eladó,** és pedig: a mult évi veresű új fehér téгла ezre 12 frt.
a régi „ „ „ 11 „
a görbe vasas „ „ 10 frt.

A vételár a körkemenczénél is fizethető.

Kecskemét. 1897. június 12.

197 1—1 Gazdasági osztály.

Páratlan a maga nemében
a „KORONA”
tyúkszem- és szemölcs-
tapasz. 3—3

187 Elmulaszt vágás és fájdalom nélkül mindennemű **börkeményedést, szemölcsöt** és különösen a fájdalmat okozó **tyúkszemet** gyökerestől kiirtja. **3 nap alatt biztos az eredmény.** Egy doboz ára **30 kr,** használati utasítással együtt.

Itt helyben kapható:

Grosz Lipótnál.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya!

BORSZÉK

gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében, a fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama: június 15-től szeptember 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasúton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvencionált gyorskocsikon E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós Görög** vállalkozóknál, Szász-Régen. -- Déli útirány: Brassó—Csik-Szereda vasúton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya; megrendelhető az igazgatóságánl Borszéken, Kecskeméten Nyirády László úrnál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a fürdőüzlet igazgatósága, Borszék.

188

Posta, távirtda helyben.

10-2

Megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

3552.

1897.

I. Árverési hirdetés.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kecskemét város közönsége végrehajthatóknak **Sinkó István** végrehajtást szenvedő ellen 89 frt 75 kr. és 81 frt 76 kr. tőke s jár. iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében, nevezett végrehajtást szenvedőnek a kecskeméti 14021 sz. tjkvben foglalt A + 30/136 hrszámú földbirtoka és 30/137. hrszámú földbirtoka tartozékaival együtt, egyenként 292 frt kiküldési árul szolgáló becsárban külön-külön az **1897-dik évi szeptember hó 16-dik** napján d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kiküldési áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kiküldési árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni Kelt Kecskeméten a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1897. évi május hó 22-én.

194 1-1

Bogoss Endre,
kir. törv. széki bíró.

3289.

1897.

Hirdetés.

A kecskeméti kir. törvényszék közhírré teszi, hogy egyrésztől Kecskemét város közönsége, mint kisajátító, másrésztől özv. Tóth Istvánné szül. Zamrazill Anna és özv. Fischpacher Györgyné szül. Zamrazill Karolina mint a kecskeméti 2074. sz. tjkvben 2364. hrsz. alatt felvett ingatlanok telekkönyvi tulajdonosai között a most jelzett egész ingatlanra nézve a kártalanítási eljárás az 1881. évi 41. törvczikk 46. §-a értelmében megindítatik.

Az eljárás foganatosítására határidőül **1897. évi június 30. napjának délelőtti 9 órája** Kecskemét városában 8. tized 3. szám alatti házhoz kitűzetik.

Az eljárás foganatosításával Kapy Lajos kir. törvényszéki bíró megbizatik.

Felhivatnak az érdekeltek, hogy a kitűzött helyen és időben annál bizonyosabban jelenjenek meg, mivel elmaradásuk a kártalanítás érdekében hozandó határozatnak utjában állani nem fog.

Kecskemét, a kir. törvényszék polgári osztályának 1897. május 19-én tartott üléséből.

Burdács Rezső, tanácsjegyző. 196 3-1

Gaal Ferencz, elnök.

3553.

1897.

I. Árverési hirdetés.

A kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kecskemét város közönsége végrehajthatóknak **Szöllösi Béla** végrehajtást szenvedő ellen 178 frt 57 kr. tőke és járuléka iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében, nevezett végrehajtást szenvedőnek a kecskeméti p.-ágasegyházi 127 számú tjkvben A+579/3. hrsz. alatt foglalt 337 frtra becsértékű szántó és rét birtoka, tartozékaival együtt az **1897. évi szeptember hó 13-ik** napján d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kiküldési áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kiküldési árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni. Kelt a kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságánál 1897. május 22-én.

195 1-1

Bogoss Endre,
kir. törv. széki bíró.

Megérkezett
a friss töltésű

Borszéki viz

Nyirády László

kecskeméti raktárosunkhoz.

A borszéki viz a fertőzött ivóvíz helyett olcsósága miatt igen ajánlatos, tisztán vagy borral vegyítve is, mint kellemes üdítő ital.

A vérszegénység, idegbántalom, emésztési zavarok, vízhólyag és a legtöbb női bajnak is mint kiváló gyógyszere van elismerve.

Borszéki üzlet igazgatósága

145

Borszéken.

10-4

Az új m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték sorsjegyeire bejelentéseket

már máától kezdve fogadunk el és azokat mihamarabb eszközölni mindenkinek, ki abban résztvenni kíván, melegen ajánljuk, minthogy a **mutakozó óriási érdeklődés** mellett és tekintve, hogy a kiadandó sorsjegyek száma csak korlátolt (100,000 drb.) mi sem valószínűbb, minthogy azok már megjelenésük napján (július 15-dikén,) vagy egyáltalában nem, vagy már csak magas árszóval lesznek kaphatók.

Bejelenteni lehet:

Első osztályú egész sorsjegyre 6 frt krért.
" " fél " 3 " —
" " negyed " 1 " —
" " nyolczad " — " 75

Bejelentési bércezákkal és játéktervekkel kívánatra ingyen szolgálunk. Összesen 50000 nyeremény 40 koronától 1.000.000 (egy millió) koronáig, tehát minden második sorsjegy okvetlen nyer.

Gallia-féle könyvkereskedés
Metzger Béla.

165

6-6

3485.

1897.

I. Árverési hirdetés.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank s az elrendelt csatlakozás folytán Csabai János, Csabai Jánosné és Domokos Bódi ügyvéd végrehajthatóknak **Faragó Vendel** és neje **Lipóczy Rozália** végrehajtást szenvedő ellen 2418 frt illetve 61 frt 40 kr, 10 frt és 25 frt 15 kr és járuléka iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében, a kecskeméti 2894. sz. tjkvben A + 694 hrsz. a. foglalt és végrehajtást szenvedők nevében álló 1314 frt becsértékű szőlőbirtok és a kecskeméti 6298. sz. tjkvben A + 757. hrsz. a. foglalt, s végrehajtást szenvedők és még Tok Gábor, Tok János, s kiskorú Lipóczy József közös tulajdonát képező, 150 forintra becsült s ennélfogva az 1881. évi 60. t. czikk 15. §. a) pontja szerint egészben elárverezendő fölbirtok, s mindegyik ingatlan tartozékaival együtt, az **1897-dik éviszeptember hó 15-dik** napján délelőtti 9 órakor mint egyetlen határidőben, e kir. trvszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen, az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett, a kiküldési áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kiküldési árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni. Kelt a kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1897. május 20-án.

193 1-1

Bogoss Endre,
kir. törv. széki bíró.

A világ legjobb fénymáza!

A ki lábbelijét szép fényes és tartóssá akarja tenni, vásároljon **csakis**

Fernolendt cipőfénymázt.

Világos lábbelihöz

Fernolendt természetes bőr-crémet.

Fernolendt-éretisztító-pasta,

Fehér bádobozban,

es. és szab. „**vörös vonal**” bejegyzett védjeggyel és darabokban „**vörös gyár.**” bejegyzett védjeggyel a legjobb tisztító szer ércz és Alap. 1832. Bécs. Gyári raktár Bécs, I, Schuler-strasse 21.

Mindenütt készletben.

Sok értéktelen utánzat miatt vigyázzanak a nevemre.

St. Fernolendt

és a bejegyzett védjegyre.

Cipőfénymáz részére.

33 52-20